

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

Anotace rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

Rozsudek ze dne 18. ledna 2007 ve věci č. 14044/05 – *Zavřel proti České republice*

Senát páté sekce Soudu jednomyslně konstatoval, že bylo porušeno právo stěžovatele na respektování rodinného života ve smyslu článku 8 Úmluvy, jelikož vnitrostátní orgány nepřijaly dostatečná opatření, aby umožnily styk stěžovatele se synem. Zbytek stížnosti Soud zároveň z různých důvodů prohlásil za nepřijatelný. Stěžovateli přiznal náhradu nemajetkové újmy ve výši 6 000 eur.

I. Skutkové okolnosti

Stěžovatel s manželkou, která v roce 2001 opustila společnou domácnost i s nezletilým synem, uzavřel v září 2002 dohodu o svěření dítěte do výchovy matky a o jeho styku s otcem, schválenou Městským soudem v Brně v prosinci 2002. Po rozvodu manželství začala matka klást překážky realizaci stěžovatelova styku se synem. Stěžovatel podal v říjnu 2003 k Okresnímu soudu Brno-venkov návrh na výkon rozhodnutí a soud matku vyzval k plnění povinností.

V říjnu 2003 podal stěžovatel návrh na novou úpravu svého styku s dítětem. Podle znaleckého posudku z března 2004 přistupuje otec k dítěti zodpovědně, ale u chlapce se objevují první příznaky syndromu zavrženého rodiče, a proto by měl být jejich vzájemný styk rozšířen. V červenci 2004 podal stěžovatel k soudu další návrh na výkon rozhodnutí, soud opět vyzval matku k plnění povinností. V prosinci 2004 navrhl stěžovatel s ohledem na chování matky, aby bylo dítě svěřeno do jeho péče. Soud si vyžádal stanovisko psychologa a rodičům nařídil, aby se i s dítětem počátkem března 2005 dostavili do pedagogicko-psychologické poradny. Matka však dítě do poradny nepřivedla. Podle rozsudku okresního soudu z dubna 2005, který vyzdvihl, že stěžovatel má dobré výchovné schopnosti, syn je neurotizován z napjatých vztahů mezi rodiči a díky matce se u něho rozvíjí syndrom zavrženého rodiče, má obnovení styků stěžovatele s nezletilým probíhat postupně a zpočátku pod dohledem odborníků. Krajský soud v září 2005 rozsudek potvrdil.

II. Odůvodnění rozhodnutí Soudu

A. TVRZENÉ PORUŠENÍ PRÁVA NA RODINNÝ ŽIVOT (ČLÁNEK 8 ÚMLUVY)

Soud se v první řadě zabýval možným porušením stěžovatelova práva na rodinný život. Zamítl námitku vlády opírající se o nevyčerpání ústavní stížnosti (s odvoláním na svůj právní názor vyslovený v rozsudku *Koudelka proti České republice*) a o nepodání žádosti o náhradu nemajetkové újmy podle zákona č. 82/1998 Sb. ve znění zákona č. 160/2006 Sb. (s tím, že z článku 8 Úmluvy vyplývá povinnost přijmout pozitivní opatření ke sloučení rodiče s dítětem).

Stran odůvodnění Soud konstatoval, že styk stěžovatele se synem není uskutečňován především kvůli negativnímu postoji matky. Tato okolnost však nezbavuje státní orgány povinnosti učinit vše, co je od nich za daných okolností rozumné očekávat, aby kontakt otce se synem umožnily. V této souvislosti Soud kromě jiného poznamenal, že ze znaleckých posudků předložených v řízení před českými soudy vyplývá, že výchovné schopnosti stěžovatele jsou hodnoceny jako dobré, zatímco v případě matky bylo upozorňováno na její snahu ovlivnit dítě negativním způsobem vůči otci. I když vnitrostátní právo obsahuje dostatečné množství právních nástrojů, prostřednictvím kterých bylo možné pokusit se zajistit respektování práv stěžovatele, státní orgány tyto prostředky nevyužívaly

systematicky a v dostatečné míře. Nedostály tak svým pozitivním povinností vyplývajícím z článku 8 Úmluvy, který tak byl v případě stěžovatele porušen.

B. TVRZENÉ PORUŠENÍ PRÁVA NA SPRÁVEDLIVÝ PROCES, ZEJMÉNA NA ŘÍZENÍ V PŘÍMĚŘENÉ LHŮTĚ (ČL. 6 ODS. 1)

Soud se tu zejména zabýval námitkou nepřiměřené délky řízení o návrhu stěžovatele na částečnou změnu dohody uzavřené oběma rodiči v roce 2002. Tuto část stížnosti prohlásil za nepřijatelnou pro zjevnou neopodstatněnost, když uvedl, že předmětné řízení vykazovalo jistou míru složitosti a až na jeden kratší průtah v něm bylo postupováno relativně plynule. Kromě toho částečná změna podmínek již přiznaného práva na styk, o niž se v daném případě jednalo, měla pro stěžovatele menší význam než řízení o výkonu tohoto práva. Délku daného řízení (jeden rok a 11 měsíců pro dva stupně soudní soustavy) proto vzhledem k těmto okolnostem nelze považovat za nepřiměřenou ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

Námitku nespravedlivosti tohoto řízení Soud odmítl pro nevyčerpání ústavní stížnosti.

C. OSTATNÍ TVRZENÁ PORUŠENÍ ÚMLUVY

Stěžovatel mimo jiné též tvrdil, že přístup soudů v daném případě svědčí o diskriminaci jeho osoby na základě pohlaví, zakázané článkem 14 Úmluvy ve spojení s článkem 8 Úmluvy. Soud poznamenal, že tato stěžovatelova námitka se do značné míry shoduje s námitkou týkající se článku 8 Úmluvy a že z předložených podkladů nelze dospět k závěru, že postup soudů byl motivován pohlavím stěžovatele.